

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 144/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho prerokoval námietku zaujatosti sťažovateľov [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], obaja [REDACTED], zastúpených JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátkou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, vznesenú proti sudkyňi I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Jane Baricovej v konaní vedenom na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 562/2024 a takto

rozhodol:

- Sudkyňa I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky Jana Baricová **nie je vylúčená** z konania a rozhodovania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 562/2024.
- Toto uznesenie **nadobúda** právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

Odôvodnenie:

I.

Skutkový stav

- Ústavný súd vedie pod sp. zn. Rvp 562/2024 konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDACTED] a [REDACTED] proti postupu Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom po sp. zn. 10C/310/2012 a postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 16Co/16/2024.
- Vec bola náhodným výberom elektronickými prostriedkami pridelená na prerokovanie I. senátu ústavného súdu a sudkyňou spravodajkyňou je Jana Baricová.
- Sťažovatelia okrem iného v závere ústavnej sťažnosti vzniesli požiadavku, „*aby v tejto veci nekonala a nerozhodovala sudkyňa JUDr. Jana Baricová, ktorá obdobne ako sudkyne Fúrová a Nevedelová si diskriminačnou žalobou uplatnila nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy 100.000,- €*“.

4. Sudkyňa Jana Baricová uviedla, že napriek tomu, že túto požiadavku nemožno považovať za kvalifikovanú námietku zaujatosti v zmysle § 50 ods. 2 zákona o ústavom súde, keďže nie je nijako odôvodnená, z dôvodu odstránenia prípadných pochybností túto skutočnosť oznámila predsedovi ústavného súdu na účely rozhodnutia príslušného senátu ústavného súdu o jej prípadnom vylúčení.

5. Sudkyňa Jana Baricová zároveň uviedla, že k sťažovateľom, ich právnej zástupkyňi ani k veci nemá žiaden vzťah (pomer), ktorý by jej bránil vo veci nezávisle a nestranne rozhodnúť.

II.

Posúdenie veci ústavným súdom

6. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

7. Podľa čl. IV bodu 1 písm. b) rozvrhu práce na rok 2024 o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje druhý senát, ak ide o sudcov prvého senátu.

8. Pokynom predsedu ústavného súdu z 28. februára 2024 bola námietka zaujatosti vznesená sťažovateľmi proti sudkyňi Jane Baricovej pridelená II. senátu ústavného súdu, ktorý ho v súlade s citovaným článkom rozvrhu práce prerokoval v zložení Peter Molnár (predseda senátu a sudca spravodajca) a sudcovia Peter Straka a Ľuboš Szigeti (ďalej len „námietkový senát“).

9. Ústavný súd zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania.

10. V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokovanej veci a k účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

11. V súvislosti s posudzovaním subjektívnej nestrannosti treba vychádzať z prezumpcie nepredpojatosti dotknutého sudcu a zistiť, či jeho vyjadrenia alebo správanie v konkrétnej veci neposkytujú dôkazy na vyvrátenie tejto domnienky. Z obsahu oznámenia sudkyne Jany Baricovej vyplýva, že vo vzťahu k sťažovateľom, resp. ich právnomu zástupcovi, ako ani k veci sa necíti byť zaujatou. Rovnako samotné správanie sudkyne nijako nespochybňuje jej subjektívnu nestrannosť. Vzhľadom na uvedené teda nie je možné sudkyňu ústavného súdu Janu Baricovú považovať za subjektívne zaujatú.

12. Pokiaľ ide o objektívne hľadisko, námietkový senát v tejto súvislosti konštatuje, že sťažovatelia námietku zaujatosti vznesenú proti sudkyňi Jane Baricovej neodôvodnili žiadnymi konkrétnymi skutočnosťami, len uviedli, že žiadajú, „*aby v tejto veci nekonala a nerozhodovala sudkyňa JUDr. Jana Baricová*“, pričom bez ďalšieho poukázali na to, že si „*diskriminačnou žalobou uplatnila nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy 100.000,- €*“.

13. Sťažovatelia teda neuviedli žiadne konkrétne skutočnosti, vo vzťahu ku ktorým by bolo možné posudzovať, či z objektívneho hľadiska zakladajú pochybnosti o nezaujatosti sudkyne Jany Baricovej. Námietka zaujatosti vznesená sťažovateľmi v kontexte rozhodovania vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 562/2024 nevzbudzuje zo subjektívneho, ako ani z objektívneho hľadiska oprávnené pochybnosti o nestrannosti sudkyne ústavného súdu Jany Baricovej. Ani v oznámení namietnutej sudkyne ústavného súdu námietkový senát nevidel skutočnosti, ktoré by po ich podrobení subjektívnemu a objektívnemu testu nestrannosti mohli rezultovať v konštatovaní vylúčenia sudkyne ústavného súdu z niektorého zo zákonom stanovených dôvodov. Preto námietkový senát rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia (bod 1 výroku tohto uznesenia).

14. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2024

Peter Molnár
predseda senátu